

СЯБРО Ігор Геннадійович,
аспірант факультету політичних наук
Чорноморського національного
університету імені Петра Могили

ПИТАННЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ІДЕНТИЧНОСТІ НА СВІТОВОМУ КОНГРЕСІ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ (1967 Р.)

Світовий конгрес вільних українців (СКВУ) став конгресом, який намагався об'єднати українські осередки по всьому світу, співпрацюючи з державними центром УНР в екзилі. Робота конгресу спрямовувалась не лише на визвольній боротьбі України від більшовицької влади, в також й збереженні української ідентичності. До збереження української ідентичності входять: наука, мистецтво, освіта, віра.

Ідею Конгресу підтримав Державний центр Української Народної Республіки в екзилі. Уряд УНР постановив, що СКВУ є єдиним головним громадським центром української діаспори і надають повну підтримку її діяльності [2, с. 1]. Першопочатковим завданням Виконного Органу Української Національної Ради (ВО УНРади) і Секретаріату СКВУ була допомогова акція для українського народу в його боротьбі за самобутність та державну незалежність [2, с. 2].

Але перед тим, як проаналізувати діяльність конгресу в сфері збереження української ідентичності, варто згадати про формування Світового Конгресу вільних українців. Конгрес був скликаний 19 листопада 1967 р. на честь п'ятдесятиріччя відродження Української державності. Перед цим відбувалися з'їзди українських організацій, які вирішували ті чи інші питання. На з'їздах були присутні: Асоціація діячів української культури; світовий конгрес української вільної науки; світова виховно-освітня сесія; світовий конгрес вільного українського студентства; світова сесія українського жіноцтва; світова конференція українських журналістів; світова конференція мирян української католицької церкви; собор українського євангельського об'єднання; конференція працівників дитячої літератури; конференція українських бібліотекарів.

Всі ці організації обговорювали головне питання – збереження і розвитку української ідентичності, поширення української мови в країнах світу, донесення правди про радянський режим в Україні, виховання українця тощо.

11 і 12 жовтня 1967 р. у Нью-Йорку відбулася світова виховно-освітня сесія. Метою цих зборів було розглянути окремі аспекти підготовчих робіт Комісії Української Виховної Системи, і, на основі спільного узгодженого виховного ідеалу, визначити і оформити виховно-освітню систему у вільному світі. Сесія складалася з трьох пленарних засідань і восьми нарад підкомісій: релігійного виховання, шкільних бібліотек справ, правописної практики, світового об'єднання українських педагогів, опікунів рідних шкіл, молодіжних організацій, української мови в державних школах і Об'єднання

Працівників Дитячої Літератури. Світовий Конгрес визначив ідеал українця в діаспорі, таким чином: «Українець в діаспорі – це повноцінний громадянин своєї країни, пов'язаний з українським народом вузлами української мови й культури, особистість якого визначається християнсько-етичними вартостями і творчою працею для України». Тобто для СВОС визначило, що релігійне виховання є найсуттєвішим чинником Української Виховної Системи. Воно повинно відбуватися згідно з сучасними тенденціями церкви в рамках даного віросповідання і навчання має відбуватися українською мовою. Сесія просила, щоб всі школи українознавства давали своїм випускникам диплом, які могли бути визнані як документ у вищих школах та університетах.

Світовий конгрес української вільної науки відбулася 14 і 15 листопада цього року. Було вислухано 79 наукових доповідей українських науковців з Австралії, Канади, США, Південної Америки та Європи. Конгрес ствердив, що наука в Радянській Україні не існувало вільної науки, а розвивалося під гаслом комуністичної ідеології. Українська наука у вільному світі має проводити дослідження з історії України, літератури, мовознавства і мистецтва і ці праці мають поширюватися серед української діаспори та іноземців.

Асоціація діячів української культури зібралася 16 листопада 1967 р. Асоціація визначила, що праця українського митця за межами України є не лише свободою творчості, а й відповідальністю за роль цієї творчості та позитивний вплив на поглиблення християнсько-моральних засад національної спільноти, відповідальність за вироблення її національної самосвідомості, за розвиток національної думки. Було виокремлено головне завдання перед українською діаспорою – посилення культурної праці, збільшення її обсягу та піднесення на високий рівень.

13 листопада відбулася Світова Конференція Української Католицької Церкви з участю понад 200 делегатів з одинадцяти країн світу. Конференція постановила, що Церква поза межами України має служити для збереження релігійного й національного обличчя української діаспори та відродження Церкви в Україні і саме збереження залежить від утримання специфічних зовнішніх форм, які її відрізняють від оточення.

Собор Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці відбувався з 12 по 15 листопада 1967 р. Собор постановив щодо докладання зусиль, щоб міжнародні, церковні та політичні організації мобілізували всі свої сили та рішуче виступити перед радянським урядом проти переслідування релігійного життя в СРСР.

11 листопада відбулася Конференція Працівників Дитячої Літератури. Конференція постановила, що українська дитяча література, книга і преса є важливим засобом українського християнсько-національного виховання молодих поколінь за межами України. Відповідальність за створення літератури лежить на всьому українському суспільстві, всіх його товариствах, організаціях і установах.

14 листопада того ж року відбулася Конференція Українських Бібліотекарів. Вони постановили, що Інститут Книгознавства та

Бібліотекознавства в Харкові веде навчання російською мовою і видає підручники бібліотекознавства російською мовою, що є неприпустимим для українців вільного світу. Конференція закликала українських бібліотекарів активно включатися в працю для розбудови Українського Бібліографічного Довідкового Центру. Вона також закликала допомогти українським бібліотекарям у виданні українських бібліографій [1, с. 261–295].

В підсумку у зверненні Світового Конгресу Вільних Українців до діаспори наголосили таким чином: «Ми у вільному світі мусимо зберегти і розвинути ті ідеали і культурні надбання, які винесли із України, і передати їх нашим дітям та всім кому дорогі ідеали волі. Своєю працею ми мусимо охопити всі ділянки нашого життя – церковні і політичні справи, виховання молоді і творення нових кадрів інтелігенції, всі роди культурної творчості і духовні справи...»[3, с. 64зв].

Отже, ми можемо сказати, що формування Світового Конгресу Вільних Українців стало великим кроком консолідації української діаспори по всьому світу, збереження української ідентичності за кордоном та мобілізації всіх сил для визволення України від більшовицької окупації.

Список використаних джерел

1. Перший Світовий Конгрес Вільних Українців. Матеріяли. Вінніпег, Нью-Йорк, Лондон : Видання Секретаріату Світового Конгресу Вільних Українців, 1969. С. 266-295. URL: <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/15497/file.pdf>
2. ЦДАВО України. Ф. 5235. Оп. 1. Спр. 281.
3. ЦДАВО України. Ф. 5235. Оп. 1. Спр. 1489.

ТАРАХОНИЧ Тетяна Іванівна,
старший науковий співробітник
Інституту держави і права імені
В. М. Корецького НАН України,
кандидат юридичних наук, старший
науковий співробітник

ЦІННІСНИЙ АСПЕКТ ПРАВА ТА ПРАВОРЕАЛІЗАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ПРАВОВОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Суспільство та держава характеризуються постійним процесом розвитку, вдосконалення та трансформації та поряд з цим усталеними правовими традиціями та цінностями, які формують підвалити моральних засад даної спільноти. Певна сукупність цінностей, які є характерними для нашої держави та покладені в основу діяльності різних органів держави та структур, а також